

Giới thiệu tài liệu

Tài liệu “MARC 21 rút gọn cho dữ liệu thư mục”

Trong lĩnh vực thông tin-thư viện, MARC 21 là một khổ mẫu nổi tiếng và được sử dụng rộng rãi trên thế giới như một chuẩn quốc tế. Việc xuất hiện MARC 21 phản ánh tiến trình thay đổi công tác biên mục. Việc sử dụng máy tính đầu tiên trong hoạt động thư viện tại Hoa Kỳ đòi hỏi phải có một chuẩn thư mục mà máy tính đọc được mà ban đầu gọi là MARC 1. Chuẩn MARC 1 tỏ ra rất phù hợp, do đó, theo sau Hoa Kỳ, nhiều quốc gia đã cho ra đời các MARC của mình. Với nhiều nỗ lực, để mang tính toàn cầu, USMARC của Mỹ kết hợp với CANMARC của Canada tạo nên MARC 21. Nhận thức được vai trò của công tác chuẩn hoá hoạt động thông tin-thư viện ở Việt Nam nói chung và khổ mẫu thư mục nhằm tạo điều kiện cho việc trao đổi dữ liệu thư mục nói riêng, vừa qua, Trung tâm Thông tin KHCN Quốc gia đã tổ chức biên soạn tài liệu **“MARC 21 rút gọn cho dữ liệu thư mục”** dùng cho các thư viện và cơ quan thông tin của Việt Nam dựa trên cơ sở danh mục các trường của bản MARC 21 Lite do Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ giới thiệu.

Tài liệu dày 334 trang, khổ giấy 21cm x 30cm, giới thiệu những trường có tần suất sử dụng nhiều với mục đích đảm bảo sự bao quát ở mức hợp lý nhưng không quá giản lược và rườm rà. Những nhãn trường và trường con được lựa chọn đưa vào trong tài liệu là tập hợp cơ bản để các tổ chức có liên quan nghiên cứu áp dụng vào hoàn cảnh cụ thể trong quá trình biên mục (trước đây, Trung tâm Thông tin KHCN Quốc gia cũng đã tổ chức dịch và xuất bản tài liệu “Khổ mẫu MARC 21 cho dữ liệu thư mục: Hướng dẫn áp dụng định danh nội dung” do Thư viện Hoa Kỳ và Thư viện Quốc gia Canada biên soạn sang tiếng Việt để làm tài liệu tham khảo cho cộng đồng thông tin-thư viện Việt Nam. Tài liệu này mặc dù rất đầy đủ và chi tiết, nhưng khá phức tạp, hầu hết các thí dụ thể hiện thực tiễn biên mục Anh-Mỹ).

Tài liệu **“MARC 21 rút gọn cho dữ liệu thư mục”** được xuất bản lần này đã đáp ứng được nhu cầu rất cấp thiết về một tài liệu hướng dẫn sử dụng cho các thư viện Việt Nam. Song, do thực tế biên mục rất đa dạng và phong phú, đồng thời yêu cầu của các cơ quan thông tin và thư viện có thể rất khác nhau, những trường được trình bày trong tài liệu này không thể đáp ứng được mọi nhu cầu. Vì thế, trong quá trình sử dụng MARC 21 rút gọn, các tổ chức, cá nhân có thể lựa chọn những trường và trường con khác từ tài

liệu MARC 21 đầy đủ để bổ sung cho yêu cầu cụ thể của mình (nguyên tắc cơ bản của việc sử dụng các nhãn trường và trường con ngoài danh mục đã có trong MARC 21 rút gọn là sử dụng đúng những nhãn trường và trường con đã có trong MARC 21 đầy đủ cho những yếu tố dữ liệu được bổ sung thêm). Trong trường hợp, những dữ liệu cần bổ sung không mang tính chất chung cho tất cả các tổ chức, có tính đặc thù, cục bộ mà không có những trường có sẵn trong MARC 21, cần áp dụng nguyên tắc chung để mở thêm một số trường dữ liệu khác- đó là sử dụng nhãn trường thuộc nhóm nhãn trường cục bộ.

Tài liệu được xuất bản lần này cũng đưa nhiều thí dụ phù hợp với thực tiễn biên mục Việt Nam nhằm đưa MARC 21 dễ áp dụng ở thực tiễn của nước ta.

Với cách trình bày khoa học, rõ ràng, thuận tiện cho việc sử dụng, tài liệu được in rõ ràng và đẹp, cuốn **“MARC 21 rút gọn cho dữ liệu thư mục”** thực sự là một tài liệu cần thiết đối với các cơ quan thông tin-thư viện nước ta. Việc sử dụng tài liệu này, chắc chắn sẽ góp phần thúc đẩy áp dụng và phổ biến rộng rãi MARC 21 như một chuẩn quan trọng trong hoạt động thông tin-thư viện ở Việt Nam.

Lê Hoa